

Szív és Érrendszeri Nemzeti Program A MÁESZ Program szerepe a népegészségügyben

Prof. Dr. Kiss István

MOTESZ

SZÍV ÉS ÉRRENDSZERI NEMZETI PROGRAM

SZÍV ÉS ÉRRENDSZERI NEMZETI PROGRAM
a Programtanács elnöke

MAGYARORSZÁG ÁTFOGÓ EGÉSZSÉGÜGYI SZŰRŐPROGRAMJA
a Programtanács elnöke

MAGYAR HYPERTONIA TÁRSASÁG
elnök

A megelőzés szintjei és céljai az „egészséges egyéntől a beteg emberig”

Elsődleges megelőzés		Másodlagos megelőzés		Harmadlagos megelőzés	
Primordiális megelőzés	Elsődleges megelőzés	Másodlagos megelőzés (szűkebb értelemben)	Másodlagos megelőzés (tágabb értelemben)	Harmadlagos megelőzés (szűkebb értelemben)	Harmadlagos megelőzés (tágabb értelemben)
A kockázati tényezők terjedésének megakadályozása	A betegség kialakulásának elhárítása kockázati tényezőkkel terhelt vagy nem terhelt egyéneknél/lakossági csoportokban	A betegségek korai felismerése a tünetek megjelenése előtt; korai kezelés	Korai felismerés és kezelés; a felismert betegségek súlyosbodásának és kiújulásának elhárítása	Fogyatékos-ság, károsodás elhárítása	Maradandó fogyatékos-ság, károsodás elhárítása, a betegségek súlyosbodásának és kiújulásának elhárítása

SZÉNP - A PROGRAM CÉLJA

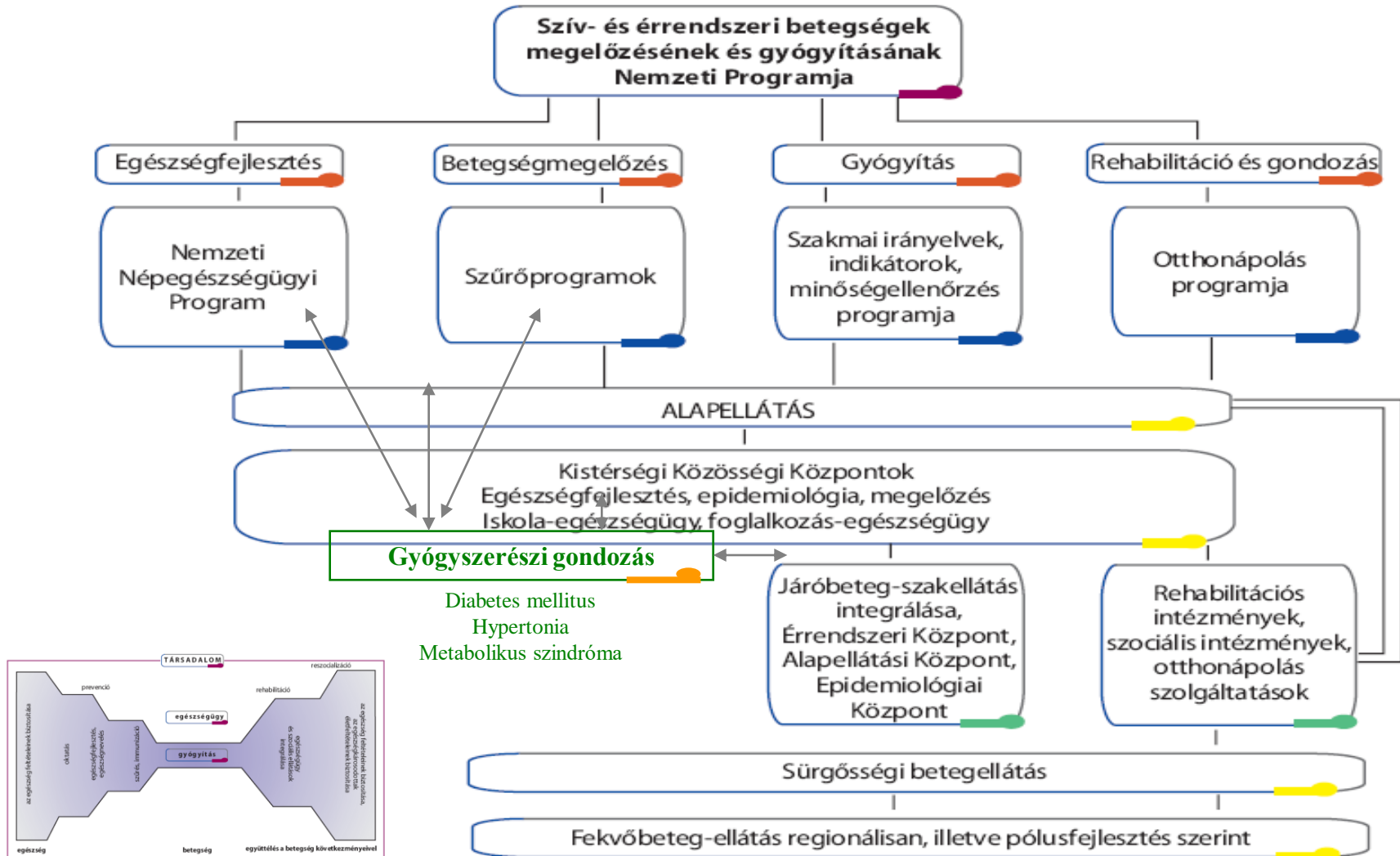

A SZÍV ÉS ÉRRENDSZERI MEGBETEGEDÉS ÉS HALÁLOZÁS GYAKORISÁGÁNAK CSÖKKENTÉSE MAGYARORSZÁGON

A SZÍV
ÉS ÉRRENDSZERI
BETEGSÉGEK
MEGELOZÉSÉNEK
ÉS GYÓGYÍTÁSÁNAK
NEMZETI
PROGRAMJA

A SZÍV ÉS ÉRRENDSZERI NEMZETI PROGRAM SZERKEZETI FELÉPÍTÉSE ÉS FUNKCIONÁLIS RÉSZEI

A SZÍV ÉS ÉRRENDSZERI NEMZETI PROGRAM 2006-2011

Nemzeti
Rákellenes
Program

Szív és
Érrendszeri
Nemzeti
Program

Csecsemő és
Gyermek-
gyógyászati
Nemzeti
Program

Sürgősségi
Ellátás
Nemzeti
Program

Kardiológia

Vasc. Angiológia
Neurológia

Angiológia

Hypertonologia

Diabetologia

Nephrologia

Thrombo-
staseologia

Phlebologia

Immunologia

Reproduktív
medicina

Mozgásszervi
betegségek

Geriátria

Rehabilitáció

NEMZETI PROGRAM

NEMZETI PROGRAM

Vascularis központok
Stroke program

ÉLJEN
140/90
ALATT!

NEMZETI PROGRAM

Lipidologia

Obesitologia

GYÓGYSZERTÁRAK – GYÓGYSZERÉSZI GONDOZÁS

TÉRSÉGI EGÉSZSÉG-KÖZPONTOK ÉS EGÉSZSÉGPROGRAMOK

ÉRKÖZPONTOK – ÉRKÖZPONTOK - ÉRKÖZPONTOK

V. Magyar Kardiovaszkuláris Konszenzus Konferencia 2003-2011

CÉLÉRTÉKEK HIPERTÓNIÁBAN		
Kardio-, cerebrovaszkuláris és perifériás érbetegség	Diabetes mellitus Krónikus veseelégtelenség	Kardiovaszkuláris - tünetektől mentes nagy kockázat esetén Metabolikus szindróma*
<130/80 Hgmm	<130/80 Hgmm*	<140/90 Hgmm <130/80 Hgmm*
<p><i>A fentiekén kívül:</i> azonnali antihipertenzív gyógyszeres kezelés javasolt akkor, ha a vérnyomásérték >180/110 Hgmm. Ha életmód-változtatás nem elég a célérték eléréséhez, akkor antihipertenzív gyógyszeres kezelés javasolt mindig, – ha célszervkárosodás van, vagy – ha a fatális CV-kockázat $\geq 5\%/10$ év, vagy – ha a vérnyomás 160/100 Hgmm felett marad</p>		

- **Érd el! – a célértéket, Élj 140/90 alatt! Helyzetelemzés: 40/60%** -2005
- **Tartsd ott! – őrizd meg a jól beállított betegek arányát praxisodban** -2006
- **Előzd meg! – a szövődményeket (szív, agy, vese)** -2007
- **Kockázetfelmérés (prediabétesz és más CVS rizikófaktorok)** -2008
- **A Törődés Napja! - programsorozat: edukáció a szövődményekről** -2009
- **A Törődés Lapja: tudjuk a célértékeket, de mi a napi gyakorlat!?** -2009
- **Tudatos Törődés Alprogram – a TT szerepe a HYP kezelésében** -2009-2010
- **20/10 A nAgy kontroll** -2010
- **A nem kontrollált betegek felkutatása**
- **Stroke rizikó-szűrés: „A STROKE nem utazik nyári szabadságra !” kampány**
- **A nAgy kontroll felmérések I. Szakasz: a „stroke-s hipertóniás” beteg: 60/40 % !**
- **A nAgy kontroll felmérések II. Szakasz: terápiás attitűd vizsgálat**
- **Új kommunikációs formák**
- **A terápiás eredményesség: a compliance, perzisztencia, terápiahűség és az otthoni vérnyomásmérés (HBPM) szerepe – INDIKÁTOR PROGRAM** -2011
- **„LÉPJ TOVÁBB !” PROGRAM – fizikai aktivitás növelése** -2012

ÉRŰ PROGRAM

FIGYELEMFELHÍVÁS: CÉL ÉS FELADAT ...

WORLD
HYPERTENSION
 DAY **2013. május 17.**

FIGYELEMFELHÍVÁS: CÉL ÉS FELADAT ...

2013. március 14.

A VESE VILÁGNAPJA

NEMZETI VESE PROGRAM

FIGYELEMFELHÍVÁS: CÉL ÉS FELADAT ...

Élvezetes és láthatatlan kockázat: a só.

A Magyar Hypertonia Társaság szerepe a Nemzeti Sócsökkentő Programban: STOP SÓ

**A TÚLZOTT SÓBEVITEL
MAGAS VÉRNYOMÁST,
SZÍVINFARKTUST ÉS
AGYVÉRZÉST OKOZHAT!**

**NE
LEGYEN
BESÓZVA!**

Tudta Ön, hogy

- ☞ a magyar lakosság sóbevitelének jelentősen nagyobb az ajánlottnál?
- ☞ az ajánlott napi sóbevitel felnőtteknek 5 gramm, gyerekeknek 3 gramm?
- ☞ a sóbevitel mérséklésével a vérnyomás csökken minden korosztályban?
- ☞ alacsonyabb sóbevitel mellett kisebb a szívinfarktus és agyvérzés kockázata is?

Mit tehet Ön?

- ☞ mindig nézze meg a címkén az élelmiszerek só ill. nátrium tartalmát!
- ☞ számoljon azzal, hogy 1 gramm nátrium 2,5 gramm sónak (nátrium-klorid) felel meg!
- ☞ válassza az alacsonyabb só-tartalmú élelmiszereket!
- ☞ főzéskor ne használjon sót és ételízesítőt egyszerre!
- ☞ só helyett friss vagy szárított fűszerekkel ízesítse ételét!
- ☞ kóstolás nélkül ne sózzon!
- ☞ távolítsa el a só-tartót az ebédlőasztalról!

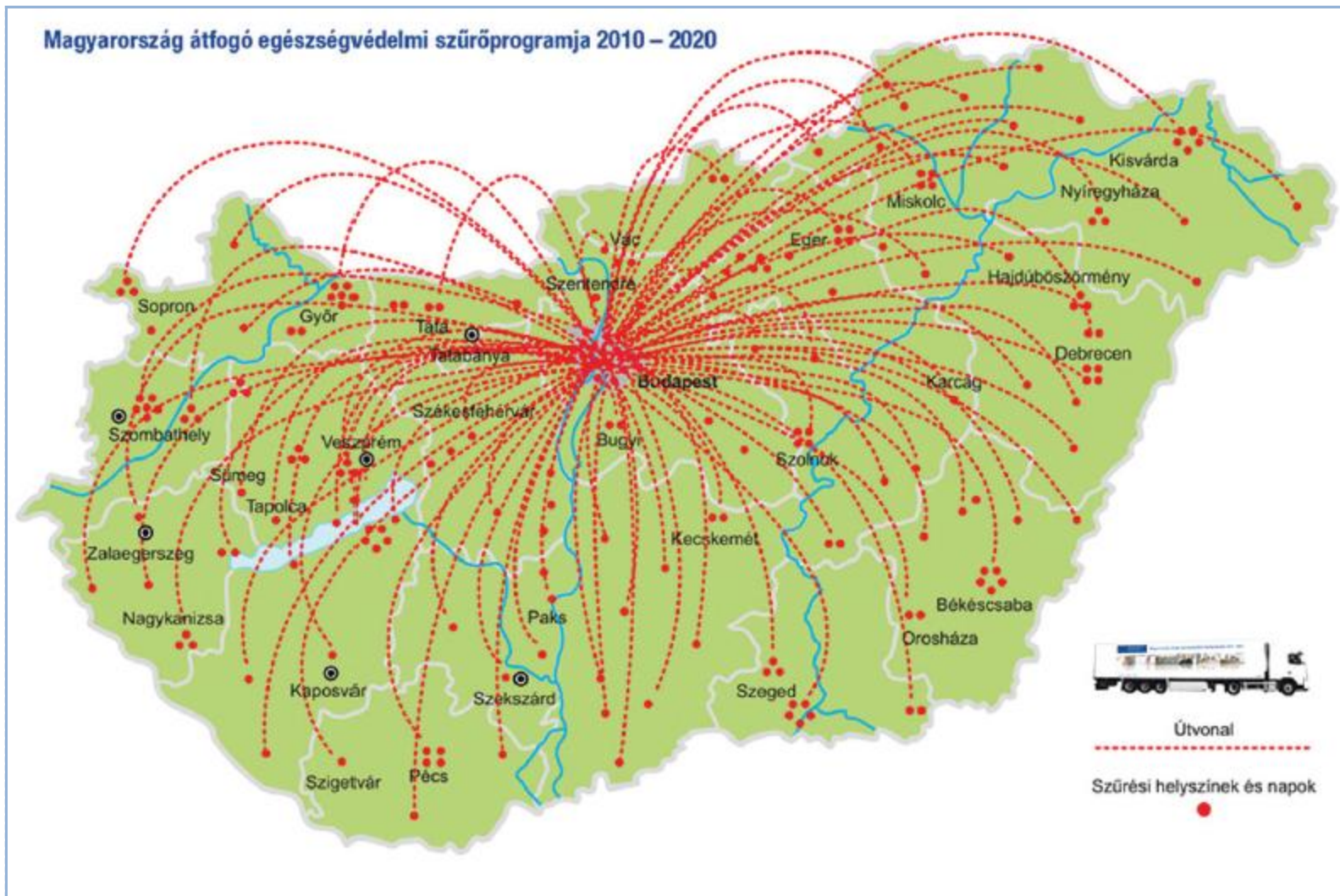
www.oeti.hu | www.stopso.eu

2. táblázat. A „STOP SÓ” Nemzeti Sócsökkentő Program elemei

1. Nemzeti szintű helyzetértékelés – adatgyűjtés a hazai kereskedelmi forgalomban kapható, valamint a közétkeztetésben – különös tekintettel a gyermekétkeztetésben – felszolgált ételek só-tartalmáról és a lakosság sóbeviteléről.
2. A lakosság fogyasztásában meghatározó élelmiszer-csoportok kiválasztása, megegyezés a sócsökkentés mértékéről, a reformuláció végrehajtása.
3. Többszintű lakossági felvilágosító kampány a sóbevitel és a magas vérnyomás összefüggésére, az ajánlott sóbevitel mennyiségére és a tudatos vásárlásra (élelmiszer-címkék) koncentrálna.
4. Az érintettek részére információátadás és szoros együttműködés az általuk gyártott élelmiszerek só-tartalmának csökkentése (reformuláció) érdekében.
5. A javasolt akciók végrehajtásának és hatásosságának folyamatos monitorozása és értékelése.

Az asztali só fogyasztásának csökkentése, a só só-tartalmának csökkentése !?

A MÁESZ PROGRAM tevékenysége 2010-2012

Kiss I, Dankovics G, Barna I, Daiki T, Kékes E a MÁESZ Programbizottság nevében:
Népegészségügyi prevenció Magyarországon: azt tesszük, amit kell ?
LAM 2013; 23: 107-111.

MÁESZ PROGRAM: SZŪRŐVIZSGÁLATOK

Kardiológia, hypertonia

Szív- és érrendszeri vizsgálat
Vérnyomásmérés
Az artériamerevség vizsgálata

Szív- és érrendszeri kockázat

Koleszterinszint-mérés
Vércukorszintmérés
Húgysavszintmérés

Testműködés vizsgálata

Oedema vizsgálata
Neuropathia-vizsgálat
Hallásvizsgálat
Csontok ásványianyag-tartalmának vizsgálata
Incontinentia és vizeletürítési zavarok kérdőíves tesztje
A bőr hidratáltságának vizsgálata
A bőr faggyútartalmának vizsgálata
A bőrpigmentáció vizsgálata
Visszérbetegség-kockázati teszt
Vastagbél-daganat-kockázati teszt

Tüdőgyógyászat

Spirometria – légzés-funkció
COPD kérdőíves teszt
Szén-monoxid-mérés
A vér oxigéntelítettségének vizsgálata

Szemészet

Szemnyomásvizsgálat
Komputeres látásvizsgálat
A szemüveg dioptriájának vizsgálata

Teljes testanalízis

Testmagasság mérése
Haskörfogat mérése
Derék-csípő arány vizsgálata
Testsúly, célsúly meghatározása
Testzsírtömeg mérése
Vázizomtömeg mérése
Hasi zsírfelület vizsgálata
BMI – testtömegindex

A MÁESZ PROGRAM tevékenysége 2010-2012

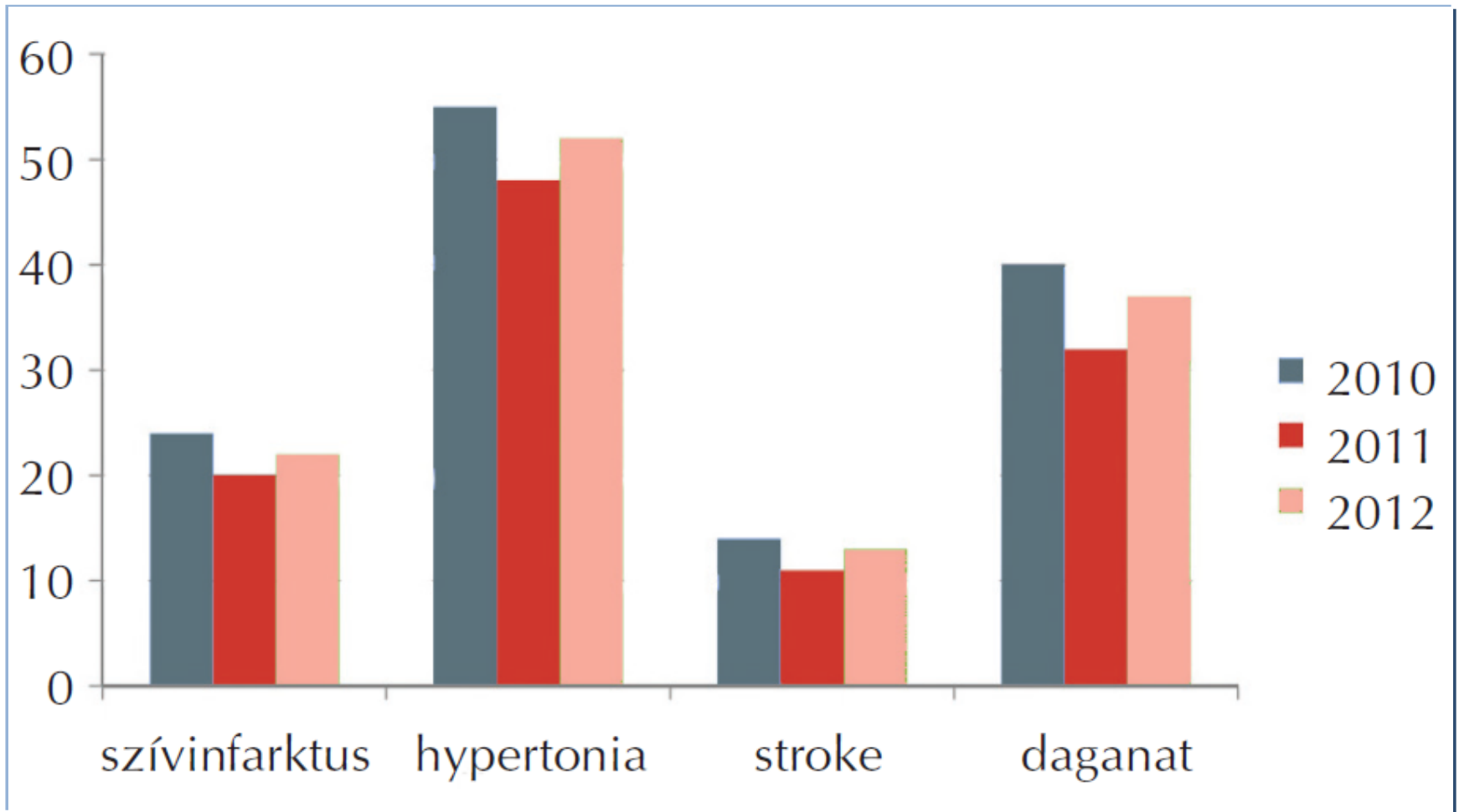
	2010	2011	2012	Összesen
Helyszínek száma	144	191	193	528
A szűrőkamion által megtett kilométer	14 356	21 557	22 894	588 07
Szűrővizsgálaton részt vettek száma	20 185	21 968	23 114	652 67
Életmód-tanácsadáson részt vettek száma	39 568	44 932	48 464	132 964
Összes elvégzett vizsgálat száma	423 885	549 200	624 078	1 597 163
Egészségi állapotra vonatkozó kérdőíves válaszok száma	1 049 620	1 142 336	1 525 524	3 717 480
Kiadott információs-prevenációs csomag száma	–	42 823	49 648	92 471
A prevencióra fordított munkaórák száma	1 361	1 689	1 747	4 797
A programban részt vett szakszemélyzet száma	225	267	289	781

A MÁESZ PROGRAM tevékenysége 2010-2012

Körzet	Körzeti feladat	Egyes szervezetek 10 éves tevékenysége							Lokális megvalósítások																					
		Egyesület	KISZ	KISZ	KISZ	KISZ	KISZ	KISZ	Munkács	Környezet	Műveltség	Környezet	Környezet	Környezet	Környezet	Környezet	Környezet	Környezet	Környezet	Környezet	Környezet	Környezet	Környezet	Környezet	Környezet					
																										2010	2011	2012	2010	2011
1. Elnöki tevékenység	Feladat	32	3 985	5 550	4 853	3 303	3 838	553	362	1 000	246	3 859	5 943	290	909	337	756	1 206	548	390	317	2 723	245	909	89	633	752	610		
	Előzetes	3	15	25	16	38	28	12	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Előzetes	3	15	25	16	38	28	12	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Előzetes	3	15	25	16	38	28	12	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Előzetes	3	15	25	16	38	28	12	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Előzetes	3	15	25	16	38	28	12	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Előzetes	3	15	25	16	38	28	12	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Előzetes	3	15	25	16	38	28	12	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Előzetes	3	15	25	16	38	28	12	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Előzetes	3	15	25	16	38	28	12	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

MÁESZ PROGRAM: a családi anamnézis eredménye 2010-2012

A megelőzés szintjei és céljai az „egészséges egyéntől a beteg emberig”

Elsődleges megelőzés		Másodlagos megelőzés		Harmadlagos megelőzés	
Primordiális megelőzés	Elsődleges megelőzés	Másodlagos megelőzés (szűkebb értelemben)	Másodlagos megelőzés (tágabb értelemben)	Harmadlagos megelőzés (szűkebb értelemben)	Harmadlagos megelőzés (tágabb értelemben)
A kockázati tényezők terjedésének megakadályozása	A betegség kialakulásának elhárítása kockázati tényezőkkel terhelt vagy nem terhelt egyéneknél/lakossági csoportokban	A betegségek korai felismerése a tünetek megjelenése előtt; korai kezelés	Korai felismerés és kezelés; a felismert betegségek súlyosbodásának és kiújulásának elhárítása	Fogyatékos-ság, károsodás elhárítása	Maradandó fogyatékos-ság, károsodás elhárítása, a betegségek súlyosbodásának és kiújulásának elhárítása

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET !